

شانی شکو

ملا عمر صالحی صاحب

ئەمشەو تاسەبە تاشای دل لە کورۆکی خوین و رەگا خرمەیی بارانی فەر و پیت دیتە بەر
گویم لە سەر فەرش بالی فریشتەیی پاکیدا دیم و دەچم و بۆ یار دە دویم پەرە سیلکە تازە
پەر وازە کانم بە سەوزە پەر تیمار دە کەن زامی بە سویم. خالی لیوی ئالی خە یال بە گولی
ماچی ئارەزو دە کەن بە بووک ئەمشو وە کو پەری خەونی کوژراو گیانی دەزیتە لەش.
دە گەشیتۆ وە ک گولی گەش.

شا کەشکەیی شە پۆلی خوزگا، گلینەیی دلی تماش، بوبە ژنی فەسلی بە هاری ئازیز
دە گریتە وە باو هەش ئەمشەو ئەستیرەیی بەر بەیان، پەر پرو پۆلە کەیی ئاسمان لە پۆ پەیی داری
طوبی دا چاو لە شە و بوی لوتکەیی ئەمەل دە قرتین.
قەناری و قومری و تووویژ لە هیلانەیی قولی هەولی هاو لەی هەناسە کانمان زریو هە
شادی بە گویی سروە ئەسرتین.

ئەمشەو ملی دزایەتی لە رەشمالی دلداریا دە خنکینم دە یکەم بە پەتی هەلبەستا
شوشەیی پەر لە عەتری شە و بوی، زە ماو هەنی برایەتی دە رژینمە دەستی هەستا. ئەمشەو بە
ئاوی یادگار رومەتی مۆنی نامۆیی دە شۆمە وئی. لە و خالانەیی و نا حەزن دە سوتینم دەمی
ئەو هەیی بلی مە لە ک.

بو تە ماشای بە ژنی ئەوین. لە سەر عەر ش دا نابهزن و، دانا بەزن.
تا کو ئەمشەو و تووویژی و شکی لیوی نگای شان کزومل کە چم نوقمی زە ریاریی
تارمائی بوو.

هاواری دهردی ترنجاو له ناخی تهنگی میژوودا دوعاو نزاو توشی نازایی بوو
بهلام تهمشه و روحی مهعه وومیکی زیندو ئاوی ژینی ئازین کرد له باخچهی هونه
ملوانکهی خهرمانهی له مل مانگ دهرهیناو گیرای به جهغزی نهفهسی سیحری سهحر.
تهمرا منیش سامم شکا، زوانم بهر بو و له گهل شورهسواری شهقلی شهو شکینابه شهرمو
که وتمه (گفتگو) (گفتگو)

شانی شکو:

سا چونکه له ناو بالهخانه کهی چهماوا تهجی دیوانه کهی تو:
بهرزه له بالی په پولهی شابهتیه کانت بوی بۆسۆ.
وه له توو توی زیری بالیان نیه تووی بۆمن تۆبۆ؟
بهلین تهدهم ههتا ماوم وه کو دهلین هونراوه نه کهم به نالی تهسپی سولتان یا بو سۆیله کهی
بهقهیتان /
دهبم به شاگردی ئیوه و دهیکهم به ئایهتی قورئان.
دهیکهم به چهکی گیانکیشان میش ده گرم له نیشانهی سهر تهیلی دلی دیوی شهیتان.
نال نالی شهوانه تم له واژه کانت بیستوه.
بویه کانی به ئه و پهری ئاواته وه چهزم ده کرد نهی ببوایه م.
تومارگهی حهی حهی ببوایه م. گورانی وهی وهی ببوایه م. نه شتهی نوشی ئوخهی ئوخهی
له بهر نیشی حهی ببوایه م.
چهزم ته کرد هه موو گیانم هه رگۆی بوایه.
ریژنه ی بارانه پاکه کهی موناجاتی شهوانه تی چهشنی لمی لیوی که ویر هه ل لوشایه.
چهزم ده کرد له م دونیادا وه کو تۆبم دهست به ته ژنوی سهر گلکو بم.
دل بنیژم له گهل له یلاوه که چی هیشتا ده م به گۆ بم.
دلم ماله ره شایی بی و کری نشینی گول نه کا و هه رگیز چاو نه بزی له ئاونگ له سهر

حه سیری په راسوی خوئی بخه وی. با ژبانی به منته تی گول نه بی ته ننگ.
 چون چاوه روانی سهر چاوه ن شهت و رووبار پیم خوش نیه جوگه و چه م بم.
 ده می موچه خوری شین کاتی سورو بهینی رهش و ساتی نه وو و جاری نه م بم.
 پیم ووت نه یی پیری سهر به خو حه دم نه بی خوت ناسایی پیم خوش نیه قرت و چه و بم
 سهر ره و بم. نوکهری خواردن و خه و بم.
 قه له مه که م به م به سه له م خومیش له ره هن و گره و بم.
 ده مه وی کانی و ناویکی پر له هیوای زور و که م بم.
 لانی که م چه شنی زه م زه م بم.
 بم که نه نیو شوشه ی نه جات له سهر کلی دلی عه شقا چاتر له عه ترو بوی به هار تازه ده م بم
 له گه ل خوما زوران بگرم - ههر چنگاوشی خوم و یه خه م بم.
 پشتی نوسم بده م له خاک - یه ک خه م که مه پیم خوشه بوخه م بوخه م بم.
 پیم (خوشه) خوش نییه کوشته ی خالی لیوی ئالی زینی مه م بم.
 یا عه ودالی ئاوی ژینی چالی چه نه ی شیرینیکی شه که ر ده م بم.
 وه یا ناله نالی بی ژهن له نیو چای تاریک و قولا بوسیوی لیوی مه نیژه و بوزه بری دستی
 روسته م ته نانه ت نامه وی مانگی یه ک شه وه بم. له حاستی خور کرنوشی به رم و که وان
 ناساکوم و چه م بم. قه ت ئاواتم نه خواستوه بیمه شه ونم. گول بم کاته عه ینه کی چاو له سهر
 چه م بم له بهر چه م بم. من که دلم عهرشی خوابی قه درم ده شکی گهر چه ز بکه م جامی
 چه م بم. له روژیکه و راست و چه پی خوم ده ناسم.
 چه ز ده که م دهستی عیسا بم. چه ز ده که م گولی مه ریبه م بم.
 نه ی کوله که زیرینه که ی بارانی خهستی ناسمانی سه وزه له.
 نه ی عه قیده مه رزیه که ت شانیه ی پرچی کیژی کازیوه ی حه و سه له.
 بیتو دلم سالی، مانگی، یا حه فته یی، روژی، شه وی.
 ده قیقه یی - سانیه یی، که متر له وهش، خه یا لای له شوینت شوینی نه که وی. بیتو له تو

جیا بینه وه شیعره کانم وشک و زور گیژوو روشه قو شرومات و کرن.
بو بوکی بیر نابن به گول و گواره و میخهک ناشیرینن - رویان نیه سهر ههل برن ناشیرینی ههل
نابرن.

مه و لاکه م - مه و له وی.

بیتو دهستم نه گری و نه رژیتته ناو دارستانی باوه روزهین و خه یالم نه تکیته ناو گه روی
نامه رزوی ته شبیهم.

له گردنی ئاسکی ناسکی باسکی جوانی راو به تالم.

لیم یه قینه خه م وه ئه برو ناخه م ئه گرچی له دنیای چاره نوسما قات و قپ بی.

له نیو سینهم هه ورو هه لای بوین ته می نه ره ویتوو گولی گرین دلی پر بی.

جا به ئاو هه لچۆریتته سهر مه زراو مه زره عه ی مه زاری گۆل عه نبه رو خاتوونا راکیشن
ره گی حه یاتم وه شوین هه تیتته ی حه سره تا. بلی دلم که نه په تا تا وینه ی تو خوم په یا که م له
توناو تونی نه بونا.

باکم نیه غه ربیی له هه نده ران هه یچ مائی شه و ریم پی نداو بنوم له مزگه وتی دیدا به و
مه رجه ی بۆی کزه ی جه رگی پیریکی په سه ک له به ری بیی تیدا به دریزایی میژو وه کو دار
گۆیژکانی هه ورامان.

راه بوهستم بیمه کیشکچی تا هه رمان بی پشتودان.

هه ره که خه لات کرایتم وایه نه گه ر بشنیمه وه بو سربینی عاره قی سهر گونا کانت گه لاکانم
حالیان لی بی به چریکه ی سیا چه مانه که ی باخی ناخی پر له عه ترو بوی عیرفانت.

تو ئه و گه نجه ی وا له سهر ده می گه نجی دا، ده چوی به گژ داری سهر وا سوکتر له روح به
ئاسانی بو درهینانی هیلانیه ی مه لی هه تا بو گرتنی پیچوه نورو گر شه کانی پول پول له وه
بیچوانه ت ئه وه ن دهسته لین کرد له به روکو باخه له تا هه تا هه تاو خویشی له سهر سینگت
روا له ئاسوی لیوته وه هه لات به رق بو بابا خه له تا ئه ی هه ره رین دروس کراو گیانم
گراوی گرینه چه شنی که واو کاتی ئاگر پیکه نی بوی به فرمیسک کلوکوم دا ئه مرکیم.

رازی به ینی خومو خه فته نادر کینم.
 قافله سالاری ئه م، کاروانه چونکا توی.
 ناله نالی شهوانه تم وه کو وتم له واژه کانت بیستوو.
 له وکاته وه مه جره مه که ی موحرمت له حهره مو خه لوه تخانه ی ته نیایی دا ون کردوه له و
 کاته وه ئه لقه ی خولامی په ژاره و مهرانه تت له گردنی من کردوه له ژبیر چاوه دیری
 خه مام هیچ که س ناتوانی هاتو چوی ئازارم لی قه ده غهن کا. ئاخر بازاری ئازاریش ههر
 ئهویه. عاشقی شینی شاعیرانه و پیی خوشه بو خوی شیوه ن کا.
 شکم نیه تا مانگ و روژ ههل دوراون به سهر سوخمه ی عاسمانانا تا دلو پی بمینی له ناو
 گوانی کاکیشانانا.
 تاگواره ی ئه ستیره شوره له گوچککه ی حه وته وانانا.
 تاروژی په رچه می په خشو په رشیانه به سهر شانا ریشه و مانا
 تا شیعری چاوی داده گری له به ژنی زامیکی به سوی سهر و کایی به ئازاره له جه رگه ی ئیمه
 ومانانا.
 بویه کانی ههر شاعیری په یکه ره سازی ئازاره له وشه ی جوان
 که سیکه تر وه کو شاعیری نه دوان
 وه لانکه ی خه می بونه جوان
 بویه دوگویی - ئیتاعه تم گرمه گرمی هه وری ئازار ئه خواته وه.
 چون ههر ئه و له بهر ئاوینه ی ئه سرینمدا. خوی دهق ئه داو سهر و زولفی ئه شواته وه.
 بویه کانی به برژانگی چاوه کانم، پرچی ئازار شاننه ئه که م، باوانه که م.
 چونکا که سیکه تر نیه له سهر سینگم هیلانه کات باوانه که م.
 چونکا که سیکه تر نیه ده رکی دلی بو شاعیری بکاته وه لانی که م شیعره کانی شاره وده ر
 نه کا ته قه ی کینه و خه تر نه کا.
 ئاوری و سکوت نه داته وه و په یکول له بهر پای هه لبه ستاله مهر نه کا.

ئەى قاموسى پر له وشەى بە ناموسى حەياو شەرم.
 پەلەهەورى رەستە کانت تا دائە کەن بە سەر بيسانى بېرما نەرم نەرم
 دەستى دەشتى ميشک و سەرم.
 پر له ليموى زەردو شەمامەى خەت خەتو بون دار ئەبى.
 ليموى کە بو پيشکەش دلدار ئەبى.
 شەما ئەبى کە بو سەر خەرمانو حەزى بىرار ئەبى.
 وەلى تالە بىرکە کانى دەیکە نيمو تاقي مونتاژ گەرە کان ليمى دە کەن بە گرکەى بل ليمى
 دە کەن بە کالە کە مارانەو پىستى شل.
 ليمى دە کەن بە نەمانەى سەرما بردو بە کە لای گل.
 وەلحاسل. ليمى دە کەن ژانەزکو دەردى سپل.
 ليمى دە کەن بە چلەى چاوى شەواری شەواری کردوى ئيشوچل.
 منيش ئەمرينى تولە کردنەو م نە کردو سەرم هەواى تىدا نىه بو قىن و تار بو گىرو دار.
 ئەينا دل شکاوان دەلین دلى کە بوبە دولەتو بو دەرهاوردنى دەمار تىژ تریکە لە زلفە قار.
 ئەى ئەستیرە رونا کە کەى بەر بە يانانى سنورى دین ناشنان.
 بو بە هەریزنجى کوتالە خوینما داخى عاشقە کانى ئەم دەمە.
 قازە رەشە دەمە لاسىکى کوترى حەرەم دە کاتەو. بەرزە هەراى گمە گمى گالته و گامە.
 ئەوین ئەموو چاوه چاوى بو بو پارەى بو ماشينە بو تالارە.
 بو کچىکى مودپە رستى خولە رەنگا هەلژەندو بو نە يارە بو لاسارە.
 لە لایکو لە نيوانى ئەو دوو عەشقە درویدەدا وشەى جوان جوان پى شىن ئەبن - ئەلو
 ئەلوکانى پشتى تەلەیفونى هەوەس پاکاین چاو خیل ئەبن.
 باش تر بلىم - دیدەى مەستى هونراو کەن پر لە خولى گریان ئەبى - برىا نەبى زوانى
 پارانەو دەشکى - قسەى ناخى چوراوى دى مەگەر خوزگەو برىا نەبى لە
 لایىکى تریشەو ئەستە کانى کە سانى هەن رى بە کاروانى هەلبەست و شىعر دە گرن باج

تهستینن زوریکیان لی شههید ته کهن - ئیتر موری خویان به زور به نابنامه‌ی ماباقی دا
 نه‌چه‌سپینن. ته‌وا ئیستا چه‌شنی ده‌ستی هه‌ژاره‌کان هه‌ژاره‌بی، هه‌ساره‌کان دلم ده‌ستی
 قلیشاهه. ژانی قینی لی ده‌چوری له‌ داخی ته‌م ریگرانه.
 ته‌م چه‌تانه‌ی ده‌خل و دانه‌و ته‌و چتانه‌ له‌ سه‌د لاهه.

مانگه‌ شه‌وی کرچو کالی قه‌سیده‌ی یاغزه‌لی بیتو هه‌لی ده‌مبه‌ده‌می له‌ قه‌له‌می یا
 له‌ که‌لی ده‌می چه‌لی گه‌لی به‌فیل و فه‌ره‌زو لی‌ی وه‌ چنه‌ چه‌لی چه‌لی.
 ته‌یانه‌وی که‌ په‌ریه‌ سپیلکه‌ که‌ی مانگ له‌ نیو ده‌ریای شین و مه‌نگاوه‌ ده‌ریینن.
 ره‌نگی هه‌ش و به‌رگی ره‌ش کافر بونی که‌نه‌ به‌ردا و له‌ چه‌وزی لیخنی کوفرا بی خنکینن.
 ته‌مانه‌ به‌م خه‌یالانه‌ پرو پوچ و به‌تالانه‌ ماسی فیره‌ مه‌له‌ ده‌ که‌ن.
 ده‌یانه‌وی شیعر خوداو نوری نه‌بی. به‌لام دیاره‌ کویر کویرانه‌ له‌ په‌ کوتی و په‌له‌ ده‌ که‌ن
 ته‌یانه‌وی وه‌ک چوله‌ که‌ روژی ملی هه‌زار هه‌زار مه‌لی هونراوه‌ی به‌رزه‌فر هه‌لبکشین.
 چرای هه‌لبوی چاوه‌کانی هه‌لبکولن به‌ شایینی خویان هه‌ر چه‌ن سه‌ریش بکا وه‌زن و
 کیشی بو بکیشن.

به‌لین ته‌دم - عومر ته‌ گه‌ر موله‌ت بدا و به‌هاریکی دی‌بته‌وه.
 به‌فر له‌ سه‌ر دلی گولی ده‌شت و ده‌مه‌ن بتویته‌وه و به‌چیته‌وه.
 که‌ندو که‌ندو ده‌شت و چیا‌ی ولاته‌ که‌م هه‌مولایی ده‌پشکنم.
 چی وه‌ردی بی گه‌ردی لی بی بو خه‌لکی شاره‌ که‌م سه‌قز هه‌لده‌چنم.
 هاتو گولم ده‌س نه‌ که‌وی ئیتوله‌ته‌ پولکه‌ی سه‌رما با جی نه‌مینم له‌ خیرا خیرا دو چاوم
 ده‌ردینم.

ئاخر من شاعریکی بی‌ناوو نیشانم به‌م کاره‌ ناوم ده‌ردینم.
 ته‌مجاره‌ میژوو ده‌نوسی له‌ کونگه‌ره‌ی مه‌وله‌ویدا شاعری بو کزو کولیل چرای چاوی له
 سه‌ر ده‌ستی راگرتبو ریزی خه‌لکی شاره‌ که‌ی نه‌بو به‌رتیل.

سقز - کولیل هاوینی ۷۱